

פניני הדרף

חודש ניסן (תשע"ב)

גליון מס' 70

האדות והערות שנאמרו בשיעור הדרף היומי בביה"כ "אליהו הנביא" שבנות רוממה ירושלים
מסכת כריתות ז - כח מעילה ב - ו

הסינר!

דבר העורך הוא היה בחור מוצלח רווק מבוגר אשר חיפש את זיווגו, יוסל השדכן הציע לו נערה אשר מעלתה הגדולה הייתה בבישול מטעמים מיוחדים ולשם כך פתחה מסעדה אשר יצא לה שם דבר, הוא ניגש למסעדה ואכל ממטעמיה והבין שמדובר במשהו מאוד מיוחד, הוא אותה לשדכן לזרז את הפגישות וככל שרבו הפגישות הרגיש צורך לסגור את הענין מחשש שיקדמנו אחר ברחמים, לאחר הוורט ביקש לזרז את התהליך של ההמתנה עד החתונה, הנערה סירבה משום שחפצה להתארגן בנחת אולם הוא האיצ בה ולשם כך התחייב לשלם את כל הוצאות החתונה והנדוניא מכספו, והכל בכדי שבעוד שבועיים הם ינשאו, הוא הגיע למסעדה וביקש ממנה להזדרז לפגישה האחרונה לפני החתונה, היא עמדה עם הסינר לטגן קציצות, אולם הוא זרז אותה, היא הורידה את הסינר, הבחור לקח את הסינר והניחו בשקית בכיסו, היא ראתה מה שהוא עושה לקחה את הקציצות המטוגנות למחצה והכניסה לשקית בכיסה, החתונה עברה והשלוה השיתה בביתם הופרה, ואז הוציא הבעל את השקית עם הסינר להזכיר לאשתו מהיכן באה, היא ראתה כך הוציאה את הקציצות הלא מטוגנות ואמרה לו מי מיהר כל כך להינשא? אשריכם לומדי הדרף היומי העמלים יום יום בלימוד הגמרא, ובכך מצדיקים את המהירות בה יצאנו ממצרים לקבל את התורה. (מרוך הגה"ג הגרע"י שליט"א)

"המצלמה שלא צילמה"

מעשה בבית כנסת מכובד אשר התקינו בו מצלמות לצורך אבטחת ספרי התורה, אחד מהלומדים אשר צפה איך שכל פסיעה שלו מצולמת, חש לא בנוח ועשה מעשה נפשע, הוא צילם את בית הכנסת, לקח את התמונה ומזער אותה בקטן, והניח את התמונה בפקק המצלמה, וכך המצלמה המשיכה לצלם כביכול את הרקע של בית הכנסת, אולם בפועל המקום לא היה מצולם, בלילה פרצו גנבים לבית הכנסת וגנבו ס"ת, וכשרצו הגבאים לראות במצלמה מי הגנב ראו שהמצלמה אינה מצלמת בפועל, האם המטפל במצלמה חייב בנזק שנוצר מהמעשה שלו? חוו דעתכם בנידון לפקס 02-5817174 pninyhadaf@gmail.com

א) דף ח. **גויזלן:** תקנה שלא לקנות מצות ביוקר.

נתבאר בגמ' שמחיר הקינים היה ביוקר ורשב"ג נשבע שלא ילון בירושלים עד שירדו המחירים וכעין זה מובא במג"א או"ח (רמב"א) לגבי מניעת קניית דגים ביוקר לכבוד שבת. **אפקען:** מדוע לא עושים תקנה להפחית את מחירי המצות הנמכרים ביוקר מאמיר?

ב) דף ט. **גויזלן:** הקנה כלי לגוי שהתגייר לאחר זמן.

נתבאר בגמ' לגבי גוי שהתגייר שצריך להביא קן להקריבו לכשיכנס לרשות ישראל. **אפקען:** הקנה כלי לגוי לפוטרו מטבילה והגוי התגייר האם צריך להטביל הכלי?

ג) דף י: **גויזלן:** חילל שבת ובביתו מגדל כבש.

נתבאר בגמ' לגבי שיעור חטאת, וברמ"א או"ח (שלד, נו) דן במחלל שבת כמה מעות יפריש לחטאתו, ויתנם לצדקה ועיין במג"א (לד) מה שדן בערך ההפרשה.

אפקען: חילל שבת בשוגג ומגדל כבש בביתו האם פטור מלהפריש צדקה שבמהרה יבנה ביהמ"ק?

ד) דף יא. **גויזלן:** הלקה אדם בעוה"כ והזיקו.

נתבאר בגמ' סדר מלקות וברמ"א או"ח (תרז, ו) הביא את המנהג להלקות בעוה"כ עיי"ש. **אפקען:** אדם שביקש מחברו להלקותו אולם הוא הכהו חזק מדי עד שנזקק לטיפול האם המכה מתחייב בתשלומי נזק או שיהא פטור כיון שהחל ברשות?

ה) דף יב: **גויזלן:** העמדת עדים פסולים בנישואי זוג שאינו שותו"מ.

נתבאר בגמ' לגבי עדים שנמצא אחד מהם קרוב או פסול כל העדות בטילה. **אפקען:** האם יש היתר להעמיד עדים פסולים לזוג שיש חשד שלא ישמרו תו"מ כהלכה?

הסכמה:

אדם אחד הגיע לר' מאיר שפירא מלובלין לקבל הסכמה לספרו, שאל אותו הרב, מהיכן הגעת? א"ל מד' כנפות הארץ! אבל מהיכן באת? א"ל מאבא ואמא! א"ל הרב אתן לך הסכמה אם תענה לי מה ההבדל בין שקץ לשרץ? הלה קימט את מצחו בבושה ונאלם דום, א"ל הרב זה פשוט, אני אומר לך, השקץ בא מארבע כנפות הארץ והשרץ בא מאבא ואמא..

חג המצות: יש לשאול מדוע המצה עגולה ולא מרובעת? ומדוע יש לעשות את המצה דווקא מאותם רכיבים שעושים את הלחם הרי היה אפשר לעשותה מקמח תפ"א שאינו מחמיץ? עונה הגאון ר' צדוק הכהן מלובלין שבאה התורה ללמדנו שכל הזמן אדם צריך להתקדם כמו גלגל שאינו עוצר, והמלחמה שלנו היא להשתמש עם אותם כלים של יצר הרע לעבודת השם.

אלו שנדבו להחזקת הגיליון: הרב בועז אלקיים, אסף מזרחי לישוב טוב, הרב דידוביץ, יובל כהן ומאיר כהן להצלחת משפחתם, אשר ואיתן כהן, וכל החפצים בעילום שם להצלחת משפחתם. הקב"ה ישיב להם כגמולם בשפע ברכה והצלחה ויתמלאו משאלות ליבם לטובה אמן!

תשובות ניתן לשלוח למערכת "פניני הדרף" בלבד

רח' פולונסקי 26 ירושלים פקס: 02-5817174 טלפון: 02-5829850 pninyhadaf@gmail.com

השיעור בדף היומי נמסר
ע"י הרב אהרון בן אדיבה שליט"א

מייד ערב בטעה 2015 לאחר תפילת ערבית,
בביה"כ אליהו הנביא רח' פתח תקווה 1 שכונת רוממה

- (ג) דף יג. **גויגול:** שתיית חלב אשה עם ביצה בשבת לזירוז לידה.
 נתבאר בגמ' דין חלב אשה באלו אופנים הוא מטמא כשמניקה את בנה או כשנופל לתנו. **afken:** ישנה סגולה לזירוז לידה לשתות חלב אשה מעורב עם ביצה ובכך מזרזים את הלידה האם מותר לעשות כן בשבת?
- (ז) דף יד. **גויגול:** החיוב לחלל שבת או יוה"כ במה יבחר.
 נתבאר בגמ' לגבי החילוק בין החיוב של המחלל שבת שעונשו בסקילה לבין המחלל יוה"כ שהוא בכרת. **afken:** אדם שהוצרך עפ"י פקודת הצבא לחלל אחד משני הימים יוה"כ או שבת במה יבחר?
- (ח) דף טו. **גויגול:** ניקיון לפסח ע"י תלמיד חכם בפני רבים.
 נתבאר במשנה שר"ג יצא לשוק לקנות והקשו האחרונים מהמבואר בקי' (ע.) מי שנתמנה פרנס על הציבור אסור לו לעשות מלאכה בפני שלושה. **afken:** האם מותר לתלמיד חכם המוכר בציבור להתעסק בניקיון לפסח כאשר רואים אותו אנשים כשהוא מנקה?
- (ט) דף טז. **גויגול:** בחירת רופא בשבת עפ"י שמירת השבת שלו.
 נתבאר בגמ' בדיון הכותב את בשבת בשגגה וחזר וכתב עוד את אדם מתחייב בקרבן חטאת. **afken:** אדם שצריך ללכת לרופא בשבת ויש לפניו שני רופאים האחד בכיר אבל מחלל שבת והשני זוטר אבל שומר שבת את מי יעדיף?
- (י) דף יז. **גויגול:** אכילת חלב של בהמה משובטת.
 נתבאר בגמ' לגבי האוכל חלב (צירה תחת החית) שנתערב עם בשר שחייב אדם תלוי אולם האוכל חלב של כוי פטור מקרבן. **afken:** האם מותר לאכול חלב של בהמה שנוצרה משיבוט?
- (יא) דף יח. **גויגול:** מורה שקרא לתלמיד "חמור".
 נתבאר בגמ' צורת ההתבטאות של האמוראים לתלמידיהם ומהם "תרדא" שפירושו שוטה או עצל ובשו"ת חו"י (סה) כ' ליישב לשונות אלו. **afken:** מורה שקרא לתלמיד שלמד כל הלילה "חמור" והסביר שכוונתו שהוא עמל בתורה כיששכר חמור גרם האם צריך לפייס את התלמיד?
- (יב) דף יט. **גויגול:** לומד בליל שישי לשם ממון.
 נתבאר בגמ' לגבי מתעסק בכל האיסורים שפטור מקורבן כיון שאינו מתכוין לכך אינו נחשב למעשה מה שאין כן בחלבים ועריות חייב שכן נהנה. **afken:** אדם המצהיר שבא ללמוד במשמר ליל שישי לשם ממון בלבד האם יקבל שכר על כך?
- (יג) דף כ. **גויגול:** הזזת תנור ספירלה בשבת.
 נתבאר בגמ' לגבי החותה גחלים בשבת ועל ידי כן מכבה ומבעיר האם יתחייב שתי חיובים נפרדים או חיוב אחד. **afken:** האם יש מניעה מלהזיז בשבת תנור ספירלה שהרי עינינו הרואות כשמזיזים אותו הלהבה קטנה וגדולה?
- (יד) דף כא. **גויגול:** בישול בשר במשקה סויה.
 נתבאר בגמ' לגבי דם דגים שכנסו בכלי יש אוסרים לשתותו משום מראית העין אלא אם יניח קשקשים לתוכו. **afken:** האם יש מניעה לבשל בשר במשקה סויה שצבעו כצבע חלב לבן משום מראית העין?
- (טו) דף כב. **גויגול:** מכירת שווארמה בפסח תוך מצה רכה.
 נתבאר בגמ' לגבי איסורי מראית העין של דם ומהם דם האדם ושביני השנים ודם שעל הככר אם רשאי לגרור ולאכול. **afken:** האם מותר למכור שווארמה תוך מצה רכה בפסח או שיש לאסור זה משום מראית העין?
- (טז) דף כג. **גויגול:** הנחת תפילין של יד רש"י ור"ת בכיס אחד.
 נתבאר בגמ' לגבי הדברים שהיו בעבר קדשים אף אם נאסרו בהנאה נשארו באיסורן משום מעלת קדושתן. **afken:** האם יש מקום למנהג העולם להניח בכיס אחד תפילין של יד ושל ר"ת אף שלכל אחד יש קדושה שונה?
- (יז) דף כד. **גויגול:** זכה במכשיר חשמלי שזרקו בטעות.
 נתבאר בגמ' לגבי שור שהעידו עליו שדינו להיסקל ונגמר דינו והוזמו עדייו כל הקודם בו זכה שבגמר דין הבעלים מתייאשים. **afken:** אדם שזרק מכשיר חשמלי שהשקע לא עבד וחשב שזה תקלה במכשיר וזכה בו אדם האם יש אפשרות להוציא את החפץ ממי שזכה?
- (יח) דף כה. **גויגול:** נפל לו התפילין עיוה"כ האם פטור מלהתענות.
 נתבאר בגמ' לגבי חייבי חטאות ואשמות שעבר עליהם יוה"כ אינם נפטרים מקרבן. ועיין אג"מ (או"ח,א,קסז) לגבי חתן המתחתן יום למחרת יוה"כ אם מתענה. **afken:** אדם שנפל לו התפילין עיוה"כ וצריך להתענות האם יהיה פטור כיון שעבר עליו יוה"כ?
- (יט) דף כז. **גויגול:** נדר לצדקה דולרים ועלה השער.
 נתבאר בגמ' לגבי החייב להביא קרבן והוא עשיר והעני או עני והעשיר לפי איזה זמן מביא קורבנותיו. **afken:** אדם שנדר לצדקה סכום בדולרים יום לאחר התחייבותו עלה השער לפי איזה שער הוא חייב לתת לצדקה?
- (כ) דף כח. **גויגול:** כיבוד אב או אב בהורים פרודים.
 נתבאר בגמ' לגבי כיבוד אב במקום אב או כיבוד אב במקום רבו מ'י קודם ופסק שו"ע (יו"ד,רמ"ד) שהורים גרושים איזה מהם שירצה יקדים עיי"ש. **afken:** אדם שיש לו הורים פרודים שעדיין לא נתגרשו האם אין עדיפות לאביו על פני אמו או שכל עוד שלא נתגרשו האם חייבת בכבוד אביו?
- (כא) דף כח. **גויגול:** כהן הנושא כפיים בחורף עם כפפות.
 נתבאר בגמ' שאחת הצווחות שצווחה העזרה על יששכר איש כפר ברקאי שהיה מבזה קדשי שמים כשהיה עובד בביהמ"ק עם כפפות. **afken:** כהן שקר לו בחורף ונושא כפיו עם כפפות האם יש בזה גנאי או כיון שידיהם של הכהנים מכווסות אין מניעה?

מסכת מעילה ב- ו

- (א) דף ב. **גויגול:** מכירת עולם הבא.
 נתבאר בגמ' דין המועל בקדשי שמים והוא האיסור להדיוט ליהנות מקדשי שמים. **afken:** אדם שהוצרך לממון ומשום כך מכר את החלק שלו בעולם הבא האם יש בזה זלזול בקדשי שמים?
- (ב) דף ג. **גויגול:** שימוש במדף ספרי קודש לדברי חול.
 נתבאר בגמ' לגבי חיובי המועל בזדון או שגגה ודין מעילה באיסורי דרבנן. **afken:** אדם שהתפנה לו מדף שעד עכשיו שימש לו לספרי קודש האם רשאי להשתמש עם זה לעניני החול או שבכך מורידו מקדושתו?
- (ג) דף ד. **גויגול:** חשב לתת לעני סכום נכבד לצדקה ונמנע מלתת לו מחמת מריבה.
 נתבאר בגמ' ענין ההתחייבות במחשבה הן לגבי איסור פיגול והן לגבי איסור מעילה. **afken:** האם מחשבה לתת צדקה לעני מחייבת אותו לתת לו אף שרוצה להימנע מלתת לו בגלל שרב עמו?
- (ד) דף ו. **גויגול:** אדם הלומד משני רבנים.
 נתבאר בגמ' שרב אסי אמר לרבי יוחנן על דבר הלכה כבר לימדוני חברי שבגולה אף שרב אסי היה תלמידו של רבי יוחנן ונפסק בשו"ע יו"ד (רמב"ג) מי שרוצה להעיר לרבו בדבר הלכה יאמר לו לימדתנו רבנו כמבואר בכמה מקומות בש"ס, (מו"ק ט, חגיגה י, סנהדרין קא). **afken:** אדם הלומד משני רבנים האם רשאי לומר לאחד אתמול הרב השני אמר לנו לא כך או שיאמר כך לימדתנו רבינו?

בשורה משמחת לציבור שוחרי התורה:

השיעורים הנמסרים מדי יום בעין יעקב ופרשת השבוע ע"י הרב אהרן בן אדיבה שליט"א עברו למשכן החדש של בית המדרש "דרכי דוד" ברח' תחכמוני פינת דוד ילני י-ס בשעה 6.15 בערב. כמו כן ניתן להאזין לשיחות של הרב אהרן בן אדיבה בפרשת השבוע במערכת "קול הלשון" הממוקמת בישיבת "מאור התורה" י-ס.

השאלה שנשאלה בבית המדרש מתוך פניני הדף מס' 69

מעשה באדם שפל שחפץ להתנכל לאויבו ולשם כך שלח לו התראה רימון דמה, אולם מצא רעיון מקורי ושלח לו משלוח מנות ענק מלא מיני מגדים טובים מכל טוב מצרים והניח את הרימון במרכז המשלוח, השליח ראה את הרימון וחשב שעשה כן ליופי והלך והוציא את הרימון שלא יקלקל את היופי של המשלוח וכך הגיש את המשלוח לאויבו של משלחו המקבל שראה את המשלוח גורא שמח ופליאתו גברה כאשר התברר לו שהאויב שלו שלח לו כזה משלוח, והבין שהלה חפץ להתפייס עמו האם המשלוח יצא ידי חובת משלוח מנות?

אלו תשובות הרבנים: המעשה הוא חמור ולא יצא ידי חובת משלוח מנות.

מקורות ונימוקים: לכאורה לא יצא ידי חובה כיון שעיקר מטרתו היתה לסמן לאויבו שהוא עומד לפני חיסול ומטרת משלוח מנות הוא להרבות אהבה ואחווה וכאן המטרה היתה הפוכה אלא שיש לתלות נידון זה בחקירה הידועה בטעם משלוח מנות שלדעת תרומת הדשן זה מדין סעודה ובפועל סיפק לו סעודה אולם לדעת הרב מנות הלוי שמטרת משלוח מנות זה להרבות אהבה ואחווה וכאן מטרתו היתה להרגיז ולהכעיס.

(יישר כח למוריניו הגה"ג יצחק זילברשטיין הגה"ג אברהם בן חיים הגה"ג אליהו בר שלום והגה"ג שלמה שעיו שליט"א)

תשובה דונית: מגיה תפילין ומזוזות שעירב את פרשיות התפילין ועל ידי כן פסלן האם חייב בנזקו?

השיבנו הגה"ג אברהם בן חיים שליט"א שיש לפטרו משום שזה נזק שאינו ניכר אולם בדין זה נחלקו הפוסקים האם רק במזיק יש את הפטור של היזק שאינו ניכר או גם בשומרים והעלה בספרו שו"ת "משפטי חיים" (ח"ב), להוכיח שאף בשומרים יש את הפטור שהרי יכול לומר לו הרי שלך לפניך ועייין בקצה"ח חו"מ (שמ"ב).

תשובה דחיי: כלי שמטבילו האם יכול להשתמש עם האחריות?

השיבנו הגה"ג שלמה שעיו שליט"א שיש להזהיר על כך את אלו שמטבילים כלי חשמלי אף שיש הוראה מפורשת לא להביאו עם מגע מים והמומחים טוענים שכל מגע מים עם המנוע מתחיל תהליך של הרקבת המוח של המנוע ולכן אין להשתמש באחריות על כלי חשמלי אם הכניסו למים בניגוד להוראות ולכן יקרא את שטר האחריות אם מביאו עם מגע מים ואף אם אין הוראה מפורשת לא להטבילו כשכא לממש את זכות האחריות חייב לידע אותם על כך.

פניני דמועדי: (א) איך אברהם אבינו כיסה את הקדירה בקמח עפ"י מש"כ רש"י בראשית (יח,ו) והרי זה היה לבילי פסח? (ב) האם ניתן להיכנס לחצר פרטית ללא רשות על מנת לברך ברכת האילנות? (ג) מדוע לא הכניסו בסדר ליל הסדר מים אחרונים? (ד) שב בתשובה בחוה"מ פסח וצריך לבדוק ביתו כמבואר (או"ח תלו) האם יכול לברך או מכיון שמכרה כללית לכל הציבור אינו רשאי לברך?

פניני דונית: (א) קנה פתיחת היכל והתעכב ובא אחר ופתח האם ישלם הפותח? (ב) סגר את בלון הגז של שכינו ומשום כך שכינו הזמין טכנאי מי ישא בתוצאות? (ג) אשה שעברה באור אדום וקיבלה קנס האם בעלה חייב לשלם עבורה?

* {כל הזכויות שמורות למערכת}

נשגור קמיה מרגן ורבנן ברכת יישר כח לכל אלו הנושאים ונותנים עימנו ובראשם:

לגה"ג הרב יצחק זילברשטיין. לגה"ג הרב זלמן נחמיה גולדברג. לגה"ג הרב שמואל פנחס. לגה"ג הרב אשר חנגיה. לגה"ג הרב גמליאל הכהן רבינוביץ.
לגה"ג הרב אברהם בן חיים. לגה"ג הרב שלמה שעיו. לגה"ג הרב שריאל רוזנברג. לגה"ג הרב ציון בן אדיבה. לגה"ג הרב ירון אשכנזי. לגה"ג הרב עידן בן אפרים.
לגה"ג הרב אברהם חיים הרש. לגה"ג הרב משה כהניאן. לגה"ג הרב אליהו בר שלום. ולגה"ג הרב מנחם גליקמן פרוש שליט"א.
בברכת עוז ינובון בשיבה ופסח כשר ושמח יחד עם כל בית ישראל

שאלות ותשובות לגיליון פניני הדף מס' 69

ש. השכיר רכבו לאדם בערב שבת ולא שב בשבת וחושש שנוסע עמו בשבת האם יפקיר את רכבו?

ת. השיבנו הגה"ג אברהם בן חיים שליט"א שאין דין שביתת כליו אלא בהמתו ורכב אינו נחשב לבהמה אלא לכלי ולכן לא יעזור הפקרה אולם יש איסור של מסייע לדבר עבירה או לאיסור שכל דבר ששמו של הישראל עליו איסור אפי' לגוי להשתמש עמו ולזה לא יועיל הפקר כיון שעדיין שמו עליו.

ש. גוי שיפיץ בית ועקר את המשקופים עם המזוזות והשיבן בעצמו האם מועיל?

ת. השיבנו הגה"ג עידן בן אפרים שליט"א עפ"י מה שכל השדי חמד (כללים, קלא) שנחלקו הפוסקים בגוי שקבע מזוזה האם בדיעבד כשירה לדעת החקיקה לב יקבענה מחדש ולדעת מר ואהלות בדיעבד כשר ויש לצרף את דעת מחנ"א (שלוחין, יא) בעל הבית שצויה לפועל גוי לעשות מעשה יכול בעה"ב לברך על כך ולכן לא יברך על קביעתה. {א.ה. הגר"א בן חיים שליט"א הביא מה שדן בהל"ע (ח, עמ' רטז) לגבי קטן שקבע והגדיל שיש לקבוע מחדש עם ברכה וה"ב}

ש. האם ניתן לערוך שבע ברכות מכספי מעשר?

ת. השיבנו הגה"ג שלמה שעיו שליט"א שיש לחלק אם אינו חייב לעשות אלא חסד הוא עושה רשאי לעשות זאת מכספי מעשר כיון שאינו חובה אולם אם חייב לעשות כגון שהחתן או הוריו עשו לו והוא מחזיר להם בזה אינו רשאי להשתמש עם כספי מעשר.

ש. האם יש מניעה מלקבל תרומת דם מגוי?

ת. השיבנו הגה"ג משה כהניאן שליט"א עפ"י מש"כ הרמ"א יו"ד (פא, ז), חלב נכרית ה"ה כחלב ישראלית ומ"מ לא יניקו תינוק מנכרית אם אפשר בישראלית מפני שחלב נכרית מוליד טבע רע ומטמטם את הלב והוא הדין עירוי דם מן הגוי ובשו"ת יבי"א (חו"מ, יא) כ' שנכון הדבר להיזהר שלא לקבל עירוי דם מגוי ומכל מקום יש להקל כל שאינו נכנס דרך הפה. ומעשה בגר"ש כהנמן זצ"ל שהוצרך לעירוי דם וכשעירו לו דם גוי לא נקלט בגופו בשום אופן.

ש. כשצריך לזהות נפטר מי עדיף שתלך האשה ולא איש שהרואה פני המת משכח תלמודו?

ת. השיבנו הגה"ג אברהם בן חיים שליט"א שיש לבדוק אם האשה אינה רגשית עדיף שהיא תלך לזהות אולם אם אינו כך ילך האיש ואין לו לחשוש כשעושה מצוה ועל זה נא' שומר מצוה לא ידע דבר רע, ובפרט שהאיש נאמן לעדות ועדיף על אשה בזה.

ש. האם יש להתאבל על אדם שצויה לשרוף גופתו?

ת. השיבנו הגה"ג עידן בן אפרים שליט"א עפ"י מש"כ מרן הגע"י שליט"א (אבילות, א, עמ' תקמ) שהביא מדברי הפוסקים שעל אדם כזה אין מתאבלים עליו והוא מפושהי ישראל הכופרים בתחיית המתים והם בכלל מש"כ השו"ע (יו"ד, שמה, ה). {א.ה. יש לבדוק אם פורקי עול כיום אינם בגדר תינוקות שנשבו}.

ש. כשיש ספק בשם המגרש האם ניתן לכתוב ת.ז. בגט?

ת. השיבנו הרב יונתן שושן שליט"א עפ"י מש"כ השו"ע (קט, יא) אם לא כתב שם האיש והאשה בגט הגט פסול והבנים ממזרים והפת"ש הביא בשם תורת גיטין שהפסול מדרבנן ובודאי אם כתב גם את השם המסופק וגם ת.ז. ש"ד אבל ת.ז. לבד יש לדון אם הוא בגדר של יותר מסימן מובהק כיון שאין עוד אדם במדינה שיש לו מספר כזה ועדיין צ"ע.

פסח:

יש לשאול מה החכמה לומר כל דכפין ייתי ויאכל כשכולם מסודרים והדלתות סגורות? והתשובה עפ"י הגמ' ברכות שהעמידו שומר שבדק מי שתוכו כברו ולכאורה איך ידע מיהו תוכו כברו ופי' שהשומר היה דלת סגורה ומי שבאמת רצה להיכנס נכנס מהחלון וגם כאן מי שבאמת רוצה הוא ימצא את הפתח להיכנס למרות שהדלת סגורה...

חכמה:

מה אנחנו היינו עושים אם היינו רואים את האבן שרבי עקיבא התפעל ממנה? היינו מצטלמים! אבל ר' עקיבא ידע להתפעל ולנווט מה שרואה לפי רצונותיו. מסופר על ר' ירוחם ממיר שנסע ברכבת ובכניסתו לרכבת נפלה לו כפפה והדלת נסגרה מה עשה הרב? זרק את הכפפה שנוותר מהחלון כדי שהמוצא יהנה מהם..

ש. אברך עמד בכותל ובכה, זה הפריע לעשיר שהיה שם שהשתיקו, אולם הוא הסביר את מצבו שעומד הוא לחתן את בתו, העשיר כ' צ'יק על סכום נכבד ואמר לו קח העיקר שתשתוק האם צריך להשיב את הכסף והאם קיים מצוות צדקה?

ת. השיבנו מורינו הגה"ג הרב יצחק זילברשטיין שליט"א שאינו צריך להשיב את הכסף אף שלא נתן זאת מרצון עפ"י מש"כ הרמב"ם (גירושין ב,כ) שכל יהודי חפץ לעשות מצוות אלא שהיצר הוא המעכב, ובודאי שתועיל לו הצדקה שהרי המן שחפץ לתת סכום גדול לחלקו לעניים עמדה לו זכותו שמבני בניו למדו תורה בבני ברק כמבואר גיטין (נז); וכאן צדקה זו תגן על הנותן שלא ימותו בניו כמבואר במס' ר"ה (ד).

ש. טבל במקוה וגילה שהותקן בו פילטר השרוי במחלוקת האם יכול לדרוש כספו בחזרה?

ת. השיבנו הגה"ג הרב אברהם בן חיים שליט"א עפ"י האמור בב"י או"ח (ס"ו פח) והביאו המ"ב (ד) שמקוה המיועד לגברים אינו נפסל במים שאובים ותקנת עזרא היתה אפילו במקוה שכולו עשוי משאובים ולכן אינו רשאי לדרוש כספו ואף במקוה נשים יכול הבלן לטעון קי"ל כהמתירים והמע"ה.

ש. האם עדיף לתת הרבה מתנות לאביונים קטנות או שתי מתנות גדולות?

ת. השיבנו הגה"ג גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א הובא בס' אשרי האיש משמיה דמרח' הגרי"ש אלישיב שליט"א {קוב"ה יאריך ימיו ויחזק בריאותו} שיש לתת שיעור חשוב בשתי הנתינות הראשונות והוא כשיעור ארוחה במסעדה ולאחר שנתן שיעור זה יתן להרבה אביונים מתנות קטנות שהרי שנינו אבות (ג,טו) הכל לפי רוב המעשה והוסיף הגה"ג הרב מאיר סנדך שליט"א שלדעת הרמב"ם בפ"י המשניות יש ענין לתת לכמה שיותר עניים להשריש בליבו מצות צדקה.

ש. האם מותר לשיר שירת "שאו שערים" בעל פה?

ת. השיבנו הגה"ג אברהם חיים הרש שליט"א שיש להתיר ואף שכל המ"ב או"ח (מט) שרק מה שמנה השו"ע מותר לאומרם אם שגור בפיו מכל מקום כ' מג"א בשם הב"ח שלהוציא אחרים לא יאמר בעל פה ולכן יש להתיר שירה זו שלא יוצאים בה י"ח.

ש. כ' צ'יק לתת בשמחת חברה ולבסוף לא נתנו האם יש בזה משום מחוסרי אמנה?

ת. השיבנו הגה"ג הרב מנחם גליקמן פרוש שליט"א שיש לחלק אם חברו לא ידע שרשם לו השי'ק אין בזה משום מחוסרי אמנה אבל אם רשם בפני חברו ולבסוף לא נתן לו יש בזה משום מחוסרי אמנה כמבואר במחנה אפרים (הל' זכיה,כה) {והגר"א בן חיים שליט"א בשו"ת משפטי חיים הוכיח מהשו"ע חו"מ (רמג,ד) שגם הבטחה שלא בפניו יש בה משום מחוסרי אמנה והוא הדין אם כתב כיון שכתביה כדיבור דמי}.

וכל זה כשלא ישב לאכול בשמחה שהרי אם ישב לאכול יש לחייבו לשלם על המנה שאכל אלא אם הוא מהקרובים שגם בלי הזמנה היו באים הם אינם חייבים לשלם אף על מה שאכלו.

ש. כהן שכיוון בברכת כהנים להזיק את שכינו המיצר לו ומה "שבירך" התקיים האם חייב לשלם על נזקו?

ת. השיבנו הגה"ג הרב אברהם בן חיים שליט"א עפ"י מש"כ בקה"י (ב"ק,מה) לדון במזיק על ידי סגולה אם נחשב למזיק וכגון אדם שזרק ציפורניים ברשות הרבים ולאחר שזרק עברה אשה מעוברת והפילה האם חייב לשלם אולם בנידון זה נראה שודאי אינו חייב כיון שלא קללו בדיבור אלא רק חשב בליבו, ואינו ברי היזקא ואולי לצאת ידי שמים יהיה חייב.

ש. המוכר קראוון האם אין בו דין אונאה כקרקעות?

ת. השיבנו הגה"ג הרב אליעזר יחיאל קונשטט שליט"א עפ"י מש"כ מס' מעילה (כ) שנח' האם תלוש ולבסוף חברו האם יש לו דין של תלוש או כמחובר ומכל מקום יש לחלק באיזה מצב היה הקראוון בשעת הקניה ואם הוא היה מחובר אין לו דין אונאה.

נודה לכל הרבנים ששלחו לנו את תשובותיהם

בהגדרה לחודש שבט - אדר ע"ס 100 שנה זכה הרה"ג דוד שאלתיאל שליט"א {ירושלים}

תשובות ניתו לשלוח לפקס מספר 02- 5817174 או לרח' פולנסקי 26 עבור פניני הדת ירושלים

ברכת יישר כוח לכל השולחים תשובות ניתן לשלוח גם חלק מהתשובות.

וברכותינו לעשרות האברכים המסייעים בהפצת הגליון בכל רחבי הארץ. ולכל המצטרפים אליהם

בברכת חילכם לאורייתא מערכת "פניני הדף"

ספר "תורת המינקת" בהסכמת גדולי ישראל ניתן להשיגו בט"ל 025402566

מעשה ביהודי שנסע ברכבת וכאשר נח בידועו שיש לפניו נסיעה ארוכה התיישב לידו כומר אשר החל לשוחח עמו וביקש להעביר את הזמן בשיחה אמר היהודי לכומר אין בעיה אבל בכדי שזה יהיה מעניין נאמר חידות האחד לשני, ואם אתה לא תדע תשלם לי מאתיים זהובים, ואם אני לא אדע אני ישלם מאה זהובים, למה? שאל הכומר, כי אתה נאור וחכם ואני יהודי ששלמה אמר "חכמת המסכן בזויה", מי ישאל ראשון? אני ענה היהודי, ושאל מה זה עגול מבחוץ מרובע מבפנים ויש לו שלוש רגליים, הוא בצבע ירוק ויש לו גרעינים של אבטיח? ... שקט! הכומר קימט את מצחו וביקש לחזור על השאלה, ולמרות זאת לא ידע את התשובה הוציא הכומר שטר של מאתיים זהובים ושילם ליהודי, נו הגיע תורך אמר הכומר תאמר לי מה התשובה? היהודי ענה גם אני לא יודע! והוציא שטר של מאה זהובים.... חכמת המסכן בזויה אבל מועילה.

מערכת "פניני הדף" מאחלת לכל הקוראים ולרבנן ולכל בית ישראל חג פסח כשר ושמח!

לע"נ אבינו מורה דרכינו הרה"צ מימון (בן אדיבה) בן מסעודה זצוק"ל
ולב"ע ערב פסח תשס"ג כקורבן פסח עולה תמימה.
לבנה בת מרים ז"ל ולע"נ דוד בן זהרה ז"ל מזל בת שמחה ז"ל דוד בן כוכבה ז"ל
תוצבה

ולרפואת מורינו הרב יוסף שלום בן חיה מושא והרב יעקב חי יוסף שליט"א בן מרגלית בתוך שאר חולי ע"י.

גליון זה נודב לרפואתו המהירה של הילד **יאיר בן מיכל** הי"ו בתוך שאר חולי עמו ישראל אמן